

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Földrajz Kar
1.3 Intézet	Magyar Földrajzi Intézet
1.4 Szakterület	Földrajz
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Földrajz

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	TENGERTAN						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Márton Mátyás egyetemi tanár						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Márton Mátyás egyetemi tanár						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	3	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					5
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	33				
3.8 A félév össz-óraszama	75				
3.9 Kreditszám	3				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> A legfontosabb földrajzi fogalmak, törvények, folyamatok és jelenségek ismertetése, ezek eredetének és fejlődésének magyarázata, azon következmények felmérése/kiértékelése, melyek hatással vannak a természeti és antropikus földrajzi rendszerekre.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Hatékony és felelősségteljes munkamódszerek alkalmazása a szakmai etikai kódex elveinek, normáinak és értékeinek figyelembe vételével. Multidiszciplináris csoportmunkában alkalmazott hatékony technikák elsajátítása valamint az ehhez kapcsolódó etikai szabályok, a különböző vélemények sokféleségének az elfogadása, a multikulturalitás és sokszínűség tiszteletben tartása. A folyamatos szakmai képzés szükségességének felismerése a munkaerőpiaci kereslethez való alkalmazkodás céljából.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A cél a tengertani alapokat összefoglaló előadássorozat indítása, amely a felszínalaktani (morfológiai) ismeretekre épít. Ezeket a kartográfia, a térképi ábrázolás oldaláról megközelítve vizsgálja.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A gyakorlatok – a vizsgált atlaszok tematikus térképei segítségével – az előadássorozaton tárgyalt anyag gyakorlati megerősítését szolgálják: a tengerek megismerése, kutatástörténete, a tengerfenék képződményei, kialakulásuk földtudományi háttere, a topográfia, a tengerjog, a fizikai oceanográfia témakörébe sorolható adatok és jelenségek elemzése révén.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A tengerek megismerése. Nevezetes kutatóutak. Ábrázolástörténeti áttekintés	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
Az óceánok általános mélységtérképe (a GEBCO) a mindenkor ismertek tükörképe. A General Bathymetric Chart of the Oceans 5 féle hagyományostérkép-kiadása és az új elektronikus atlasz-változat	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
A magyar tengerkutatás a 20. században, térképész szemmel. A tengerfenék-domborzat ábrázolásának különös fejlődése a nagyvilágban	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
A tengerfenék nagyszerkezeti felosztása. Lemeztektonikai alapok	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
A self és formakincse, különböző méretarányú	bemutató, példázás, érvelés,	2 óra

térképeken. A kontinenslejtő képződményei, különböző méretarányú térképeken.	párbeszéd	
Jellegzetes domborzati formák a mélytengerfenéken, különböző méretarányú térképeken.	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
A térképi ábrázolás kérdései. Horizontális és vertikális generalizálás. Vetületválasztás.	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
A tengerfenék-domborzati formák nevezérendszere. A magyar névalkotás kérdései a nemzetközi gyakorlat tükrében. A névadás elmélete. Több nyelvű névtárak. A földrajzinév-írás gyakorlata.	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
A Világtenger felosztása óceánokra és tengerekre. A lehatárolás térképészeti problémái. A tengerjogi kérdések és alapfogalmak.	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
Az Északi-sarki-óceán fejlődése, melléktengerei és főbb tengerfenék-domborzati képződményei (topográfiaja).	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
Az Atlanti-óceán fejlődése, melléktengerei és főbb tengerfenék-domborzati képződményei (topográfiaja).	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
Az Indiai-óceán fejlődése, melléktengerei és főbb tengerfenék-domborzati képződményei (topográfiaja).	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
A Csendes-óceán fejlődése, melléktengerei és főbb tengerfenék-domborzati képződményei (topográfiaja). Létezik-e Déli-sarki-óceán?	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
Az óceán vize és a tengeri jég (Hőmérséklet, sótartalom, sűrűség; szárazföldi eredetű és tengeri jég). A tengervíz mozgása (hullámzás, tengerjárás, tengerrengés, felszíni és mélytengeri áramlások, a vízkörzés globális modellje). Az éghajlatváltozás kérdései.	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
<p>Könyvészet</p> <p>Márton Mátyás (2012): <i>A Világtenger (kartográfus szemmel)</i>. Budapest</p> <p>Márton Mátyás (2010): <i>A Világtenger (a térképezéstől a komplex leírásig)</i>. Budapest</p> <p>Szabó Lajos [ed.] (2009): <i>Tengerek és óceánok földrajza</i>. Dialóg Campus Kiadó, Budapest</p> <p>Czelnai Rudolf (1999): <i>A világóceán. Modern fizikai oceanográfia</i>. Vince Kiadó, Budapest</p> <p>Márton Mátyás (1991): <i>Tengervízzel fedett felszínének ábrázolása kisméretarányú térképeken</i>. Budapest.</p> <p>Márton Mátyás (1985): <i>Az óceán- és tengerfenék domborzata. Tenger alatti felszínének ábrázolása kisméretarányú térképeken</i>. Budapest</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Justus Perthes': See-Atlas Justus Perthes, Gotha, 1894 Morszkoi atlasz: Fiziko-geograficeszkij Izdanie Glavnogo staba Voenno-morszkij szil, 1953	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka	2 óra

<p>Morszkij atlasz: Navigacionno-geograficeszkij Izdanie Glavnogo staba Voennno-morszkij szil, 1950</p> <p>Dietrich, Günter–Ulrich, Johannes (1968): Atlas zur Ozeanographie Bibliographisches Institut AG., Mannheim, 1968</p> <p>Atlasz okeanov: Atlanti`eskij i Indijszkij okeany Voennno-morszkij flot SSSR, 1977</p> <p>Atlasz okeanov: Szevernyj Ledovityj okean Voennno-morszkij flot SSSR, 1980</p> <p>Atlasz okeanov: Tyihij okean Voennno-morszkij flot SSSR, 1974</p> <p>Geologo-geofiziceszkij atlasz Indijszkogo okeana Geological-Geophysical Atlas of the Indian Ocean Akademija Nauk SSSR, GUGK, Moszkva, 1975</p>	<p>bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka</p> <p>bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka</p> <p>bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka</p>	<p>2 óra</p> <p>2 óra</p> <p>2 óra</p>
<p>The Mitchell Beazley Atlas of the Oceans Mitchell Beazley Publishers Limited, London, 1977</p> <p>Atlas FAMOUS Bordas, Paris, 1978</p>	<p>bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka</p>	<p>2 óra</p>
<p>Couper, Alastair [szerk.] (1983): The Times Atlas of the Oceans Times Books Ltd., London, 1983</p> <p>Lloyd's Maritime Atlas of World Ports and Shipping Places Lloyd's of London Press, Essex, Great Britain, 1987</p> <p>Nagy Világtlasz („Az első magyar tengeratlasz”) Topográf–Nyír-Karta, Budapest, 2005</p> <p>Ocean Atlas of Korea (East Sea) National Oceanographic Research Institute Republic of Korea, é. n.</p>	<p>bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka</p> <p>bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka</p>	<p>2 óra</p> <p>2 óra</p>
<p>Könyvészet</p> <p>Márton Mátyás (2012): <i>A Világtenger (kartográfus szemmel)</i>. Budapest</p> <p>Márton Mátyás (2010): <i>A Világtenger (a térképezéstől a komplex leírásig)</i>. Budapest</p> <p>Szabó Lajos [ed.] (2009): <i>Tengerek és óceánok földrajza</i>. Dialóg Campus Kiadó, Budapest</p> <p>Czelnai Rudolf (1999): <i>A világóceán. Modern fizikai oceanográfia</i>. Vince Kiadó, Budapest</p> <p>Márton Mátyás (1991): <i>Tengervízzel fedett felszínének ábrázolása kisméretarányú térképeken</i>. Budapest.</p> <p>Márton Mátyás (1985): <i>Az óceán- és tengerfenék domborzata. Tenger alatti felszínének ábrázolása kisméretarányú térképeken</i>. Budapest</p>		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Saját órai jegyzetek felhasználásával 10–15 oldalas beszámoló készítése Wordben az előadó által véletlenszerűen kiválasztott előadásrészből, vagy az esetleges igazolt hiányzaskor elmulasztott anyagrészből a hallgatótársak jegyzetei és az ajánlott irodalom alapján. Saját, egyedi megfogalmazás! Korrekt hivatkozás! Másolás kizáró ok!	Beadandó feladat	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Az előadásokon megismert Limits of the Seas and Oceans című monacói kiadvány egy-egy (angol nyelvű) tengeri határleírásának pontos magyar nyelvű megfogalmazása, minta alapján. Minta: Márton M.: A Világtenger (a térképezéstől a komplex leírásig) (MTA doktori értekezés), 11. Az Északi-sarki-óceán komplex leírása, a 149. oldaltól. Elérhető: http://lazarus.elte.hu/hun/dolgozo/marton/dsc/dsc.pdf	Beadandó feladatok	50%
	Az előadásokon megismert General Bathymetric Chart of the Oceans (Az óceánok általános mélységtérképe)		

	<p>című monacói világtérkép-sorozat korai kiadásainak a Cholnoky-gyűjteményben fellelhető szelvényeinek feldolgozása. Egy hallgató egy megadott GEBCO-szelvény leírását készíti el az ismertetett szempontok figyelembevételével.</p>		
<p>10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • 50% 			